

EEN LISSEWEEGS FRONTBLAADJE

=====

TIJDENS DE OORLOG 1914 - 1918.

=====

door Leo Vandepitte.

In het nummer 1 van de Xe jaargang van "Rond de Poldertorens", maart 1968, verscheen een bijdrage onder deze titel (1).

Wij konden thans de hand leggen op de tekst van de toespraak die Robert Vandepitte (Pater Leopold), oud-brankardier en uitgever van dit Frontblaadje, te Lissewege hield op 28 september 1919, dag van zijn plechtige Eremis, tijdens de feestvergadering van de Lisseweegse oud-strijders.

In deze toespraak onthulde Pater Leopold aan zijn oud-strijdmakkers wat een Vlaams frontblaadje en zijn uitgever kon overkomen tijdens de oorlog 1914-1918, die begonnen was met de oproep van Koning Albert: Vlamingen gedenkt de Slag der Gulden Sporen"!

Hier volgt het deel van de toespraak dat verband houdt met het Frontblaadje "'n Lisseweghenaerke".

"Gij hebt onthouden , ja, 'k weet het genoeg, van het frontblaadje dat ik "opstelde voor U en rondzond naar onze mannen op 't front... onthouden van uw "Lisseweghenaerke. 't Was wel maar sukkelachtig! Och Heere, 't arm dingske "zat ook in de oorlog en 't wist **in al** de gevaren van 't frontleven, maar, was "het niet een goede maat die van tijd tot tijd met een woord kwam dat klonk lijk "thuis, met een handvol nieuws van de streek of over de makkers van 't leger?

"En weet Ge dat Uw oorlogsblaadje, Uw Lisseweghenaerke, U misgund is ge-
"weest? **D a t m o e t G i j w e t e n !**

"Rond juni 1917 kwamen onderrichtingen uit het groot hoofdkwartier waarbij "alle frontblaadjes onder toezicht kwamen van de censuur. Ik was toen in de 3e kompanjie van het 22e Linie. Kort nadien werd ik op een morgen ontboden op den "état-major van de kolonel. Het was om rekenschap te geven over het blaadje dat

"ik voor U uitgaf. de kolonel verbood mij daar nog aan voort te doen; hij wist
 "te zeggen dat ik wederspanning was en van de militaire overheid grote straffen
 "kon oplopen. Als de kolonel uitgesproken was, vroeg ik hem wat er mij te doen
 "stond om in regel te komen. Op die vraag werd de kolonel hevig gram. Hij zeg-
 "de mij en herhaalde mij dat hij mij daar niet over inlichten zou, dat hij uit
 "al zijn macht tegen soortgelijke dingen opkomen zou, en er ten zeerste tegen was.
 "Dat was een hard vonnis, dat mij en U moest treffen, en 't was omdat ons
 "blaadje VLAAMS was! 't Zal een geheim blijven hoe, maar ik kwam aan de nodi-
 "ge inlichtingen en stelde een verzoek op om in regel te komen. Tot tweemaal
 "toe deed de kolonel het terugkomen; ik hield aan, en de derde maal was hij
 "verplicht het door te zenden.

"Op 16 juni 1917 werd ons blaadje door de legerdagorde toegestaan... het
 "was n i e t d o o d ! Mijn daad moest ik bekopen: ik werd vervolgd en ge-
 "zocht en het leven ondragelijk gemaakt; 'k kwam erenkel uit met van regiment
 "te veranderen. En 't kon maar half zijn, want **sindsdien** was er geen vrijheid
 "meer voor een Vlaams brankardier.

"Doch 't Lisseweghenaerke leefde, en 't is blijven leven, zolang het le-
 "ven moest, ... tot Uw huis en dorp weer vrij waren, spijs dezen die 't mis-
 "gunden... omdat het Vlaams was!"

In dit tijdschrift over heemkunde en G e s c h i e d e n i s is dit
 stukje Lisseweegse geschiedenis op zijn plaats, zonder kommentaar!

oooooooooooo

Lisseweegse Gelegenhheidsdichten en Jaarschriften, ter gelegenheid
 van de Eremis van Pater Leopold (Robert Vandepitte) op 28 september 1919.

Een gebruik dat ook al aan het uitsterven is!

Bij elke grote gelegenheid, en wel in 't bijzonder ter gelegenheid van de
 inhuldiging van een nieuwe pastoor, zette iedereen zich voor een blad papier.
 Men wist wel w a t , maar soms niet h o e men het zou zeggen. Na lang zwoe-
 gen kwamen de wensen van het hart op het blad: het gelegenhedsgedicht kon de
 huisgevel versieren! Wie het kon, waagde zich aan een jaarschrift, waarin de
 waarde van sommige letters het jaartal van de gebeurtenis weergaven (M=1000,
 D=500, C=100, enz).

Zijn deze gedichten geen meesterwerken van letterkunde, ze getuigen in elk
 geval van veel gevoel en fijnzinnigheid, soms van fijne humor.

Daarom het besluit deze vergeelde bladen uit mijn dorpsarchief uit te ge-

ven in ons heemkundig tijdschrift.

Een eerste reeks gedichten en jaarschriften versierden de huisgevels te Lissewege op 28 september 1919, ter gelegenheid van de plechtige eremis van Robert Vandepitte (Pater Leopold), oud.-brankardier van de oorlog 14-18. Pater Leopold was priester gewijd te Parijs in maart 1918 terwijl Lissewege nog door de Duitsers bezet was. (2)

- Weduwe Daeninck: aLLe soLDaten WensChen hIer
 Voor hUn Wakkren brankardIer
 WeInIg DrUk, VeEL Waar geLUk.
- Remi Blomme De baas uit de café
 Viert ook zeer gaarne mee
 Want veel goeds is reeds geschied
 Door dezen Pater Carmeliet.
- Maurice Retsin: Uw gebuur Maurice Retsin
 Viert nu ook met hert en zin
 Lijk al de parochianen hier
 U, weerde pater brankardier.
- Leopold Antheunis: Lang leve Pater Leopold
 Moge uw heilige zending
 Rijke vruchten dragen.
- Edward Van Dycke:
 (broer van gesneuvelde
 Jérôme) Kondet Ge in mijn herte lezen
 Voor het goed Gij hebt bewezen
 Mijnen lieven broeder zoet
 Die zo moedig gaf zijn bloed...
 Voor 't geluk U voorgevallen
 Gods gezant, bemind door allen
 Liefde saam met dankbaarheid
 Vindt Ge er ten allen tijd.
 Mocht Gij veler heil bewerken
 Lang gebruiken tijd en kracht
 Velen in het goed versterken
 Waaraan Ge altijd hebt gedacht.
- Kinderen Braems: Ik ging mijn laatste rozen plukken
 OM U ons dankbaarheid uit te drukken
 En moet hun blozen nu vergaan
 Ons liefde toch zal blijven staan.
- Weduwe Van Dycke:
 (moeder van gesneuvelde
 Jérôme) Een moeder die haar kind zag sneuv!len aan den Yzer
 Getroost omdat het daar een trouwen leidsman vond
 Viert hem, die, priester Gods, veel kalmer en veel wijzer
 Als vader steeds ten steun van ons soldaten stond.
- Retsin, koster,
 onderwijzer: De eerWaarde nIeuWe IeVerIge
 priester LeopLD, Werke VeLe Lange
 Jaren Voor ChrIstI kerkes WelzIJn.
 (Garen wil ik mijn huis versieren
 om mijnen oud-leerling te vieren.

- Eli Denys: Hulde en dank aan onze dappere
Lisseweegsche helden
Maar ook afkeer en verachting
Voor onze duitsche gemeentehelden.
- Huldepoort: Dappre oorlogspriester, rijken zegen
Vragen Wij uit hooge sfeer
Vloeien steeds op al Uw levenswegen
Stroomen goeds en weldaân neer.
- Van Maele: Den nieuwen dappren priester
Heil en vele jaren
Zoo wenschen hem verkleefd en blij
De Lisseweghe'naren.
- Cyriel Dhondt: WIJ aLLEN JUIChen, JUbeLen, Vieren
hIer nU meDe Voor LISseWeghens
nieUWen apostel.
- Medard Denys: Hulde aan den eerwaarden heer
Pater Vandepitte.
- Weduwe Eeckhout: VeLe heILVoLLe VoorspoedIge
geLUkkIge Jaren WensChen WIJ
Den nieUWen goDsgezant.
- Jules Gobert,
hoofdonderwijzer: 's heMeLs gezaLfdE priester
WIJ aLLEN aChten U hIer opreChT.
- Tavernier,
blikslager: 'k Bewerke voor mijn daaglijks brood
IJzer, koper, tin en lood
En uit die vier metalen
Wil ik 't laatste rijmke halen:
Sterk als ijzer, rein als tin,
Met den klank van koper in,
Zoo weegt Uw ziele na de dood,
Met hun verdiensten, zwaar als lood.
- Louis Schreurs,
gemeente-sekretaris: hIer WensCh Ik Den aChtbaren priester
CarMeLiet geLUk.
- Firmin Pintelon: grooteLIJks VerheUgD WensChen
WIJ nU aLLEN Den eerWeerDen priester
robertUs VrIJ herteLIJk geLUk.
- Klooster: De zUsters Vieren
hUnnen DerDen schoLier
aLs aChtbaren priester
kLoosterLIng
- Jules Pintelon,
wagenaars: Zeer eerwaarde Pater
Oprecht goede vader
G'hebt op het IJzerveld
Gewrocht met geweld
Voor ziel en lichaam
Daartoe waart Gij bekwaam
Voor ons volk
Was Uw tolk

Te helpen, te stelpen
 De wonden verbonden
 Maar op vandaag
 Wil ik graag
 In onze groote kerk
 Binst uw heilig werk
 Vragen aan den Heer
 Voorspeod en nog meer
 Voor Robertus mijnen vriend
 Die allen lof verdient.

Hele Huyghebaert:

Eerwaarde Pater Leopold
 Mijn hart is gansch van vreugde vol
 Omdat ik op dien schonen dag
 Uw eremis bijwonen mag
 Gelijk Gij als priester-brankardier
 Met heldenmoed doch nimmer fier
 't Moraal der onzen kwaamt verkloeken
 En ons gekwetsten gingt opzoeken
 Dwars door het vuur van den barbaar
 En redding bracht in het gevaar
 Zoo zult Gij ook als zielsverpleger
 Een held zijn bij het christenleger
 En als aan d'IJzer vol van moed
 Den weg lichten naar het eeuwig goed.

Frans Jacxsens,
 klokkenluider:

Regen, wind of zonneschijn,
 Heden moet het hoogdag zijn
 'k Laat dan van den hoogen toren
 's Klokken schoonste klanken hooren
 Zij verkonden wijd en zijd
 Lisseweegsch erkentlijkheid
 Voor den dappren brankardier
 Die ons jongens hielp in 't vier.

Kerk:

Geluk, gezondheid, zielevrede
 Bekom gansch Uw levenslot
 Dat is ons wensch, dat is ons bede
 Dat hoore en geef de goede God.

Predikstoel:

Mocht Gij Priester, lange tijden
 Moedig voor de zieleteelt
 Ievervol 't goed zaad verspreiden
 't Is ons wensch U meêgedeeld.

Opening van de stoet;
 Oud-strijders:

Oprechte dank'bre hulde
 Aan pater Leopold
 Die steeds zijn plicht vervulde
 Als 't maar zijn naaste gold.

oooooooo

1. De lezers zullen zich herinneren dat Robert Vandepitte, Pater Leopold van de Karmelietenorde, de befaamde pionier van de Vlaamse Radio (en helaas veel te jong gestorven) de broer was van de steller dezès, ons medelid Leo Vandepitte.
2. Een tweede deel gelegenheidgedichten uit 1920, geven wij in een volgend nummer.